

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 4/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 juni 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen (RP 41/2007 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Virpi Korhonen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Jukka Harno, Folkpensionsanstalten
- socialpolitisk sekreterare Pirjo Väänänen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- social- och hälsovårdspolitisk ombudsman Mervi Flinkman, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att sjukförsäkringslagen ändras. Bestämmelsen om resekostnader som ersätts i gränstrakt ändras så att en försäkrad kan få ersättning för kostnader för en resa till utlandet även då det är fråga om vård som ges den försäkrade enligt folkhälsolagen eller lagen om specialiserad sjukvård i en sådan gränstrakt som avses i lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt.

Bestämmelsen om föräldrapenningsperiod för adoptivföräldrar ändras så att föräldrapenning alltid betalas för minst 200 vardagar.

I lagen föreslås en ny bestämmelse som motsvarar nuvarande praxis. Enligt den ändras i all-

mänhet inte föräldradagpenning som betalas modern under föräldradagpenningsperioden på grund av att inkomsterna ändrats.

Dessutom föreslår regeringen att ändringar som föranleds av ändringar i den övriga lagstiftningen görs i bestämmelsen om grunden för ersättning av resekostnader och i bestämmelserna om ersättning för inkomstbortfall i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar.

I lagen föreslås också tekniska ändringar till följd av att benämningen på den tjänsteman som är chef för läkemedelsprisenämnden har ändrats.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Det är helt berättigat, menar utskottet, att personer bosatta i gränstrakter får sina resekostnader ersatta när vården sker utomlands. Förslaget är motiverat med hänsyn till att det gör det lättare i synnerhet för samiskspråkiga att få vård på sitt eget modersmål. I och med att ersättning betalas kan patienternas resekostnader i vissa fall också bli billigare, eftersom resan från en i lagen avsedd gränstrakt till en vårdgivare i Finland i regel är flerfalt längre än till en vårdgivare i ett grannland. Utskottet påpekar att möjligheterna att intensifiera det gränsöverskridande vårdssamarbetet behöver utredas i ett bredare perspektiv än vad som nu föreslagits.

Ändamålet med den ändring av 9 kap. 12 § i sjukförsäkringslagen som trädde i kraft den 1 januari 2007 var att förlänga adoptivföräldrars föräldrapenningsperiod till minst 200 vardagar och på det viset föra adoptivföräldrar närmare biologiska föräldrar när det gäller föräldradagpenningen. Det är bra, anser utskottet, att de problem som yppat sig i lagtillämpningen undanröjs på föreslaget sätt. Utskottet understryker än en gång att förmånerna för adoptivföräldrar behöver utvecklas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 september 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Jukka Mäkelä /saml

Håkan Nordman /sv (delvis)
Päivi Räsänen /kd
Pertti Salovaara /cent
Paula Sihto /cent
Anni Sinnemäki /gröna (delvis)
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

RESERVATION 1

Allmän motivering

Regeringen föreslår i den aktuella propositionen en sådan ändring av bestämmelsen om adoptivföräldrars föräldrapenningsperiod att föräldrapenningen alltid betalas för minst 200 vardagar. Den ändring av sjukförsäkringslagen som utskottet godkänt ger fortfarande inte adoptivföräldrar och adoptivbarn samma status som biologiska föräldrar och barn när det gäller familjeledigheter. En biologisk mammas moderskapspenningsperiod omfattar 105 vardagar och den därpå följande föräldrapenningsperioden 158 vardagar. Sammantaget blir det 263 vardagar. Också adoptivföräldrar får i princip föräldrapenning för varje vardag fram till den dag då 234 vardagar har förflutit från barnets födsel. Men i praktiken är det omöjligt att utnyttja denna maximtid, eftersom ett i Finland fött barn i regel flyttar till sin adoptivfamilj först sedan den biologiska mammans åtta veckor långa betänketid löpt ut. Också vid internationella adoptioner är de yngsta barnen redan några månader gamla när de kommer till sitt nya hem.

Adoptivbarn har alltid upplevt förluster, först av sin biologiska mamma eller familj och eventuellt senare av sin vårdare på barnhemmet eller sin fosterfamilj. För barns utveckling är det viktigt att de hinner knyta an till sin nya familj innan en ny vårdare kommer in deras liv.

Vid inhemska adoptioner bör rätten för adoptivföräldern till föräldrapenning börja då barnet kommit till familjen. Vid utländska adoptioner skulle detta ske redan den dag föräldrarna reser ut för att hämta barnet. Familjeledighetens längd bör också ses som en rättighet för barnet, och

samhället bör i sina satsningar på barn gå in för likabehandling. För biologiska barns vidkommande vill man med barnets bästa för ögonen låta mamman vila sig under graviditetens slutskede. På samma sätt bör man kunna adoptivbarn en längre tid att anpassa sig till familjen.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande men 9 kap. 12 § med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

9 kap.

Föräldradagpenningar

12 §

Föräldrapenningsperiod för adoptivföräldrar

Med anledning av vården av ett adoptivbarn betalas till adoptivföräldern eller dennes make föräldrapenning eller partiell föräldrapenning för den tid vården av barnet fortgår tills 263 vardagar har förflutit från *det barnet kom till adoptivfamiljen eller från det resan för att hämta barnet från födelselandet inleddes*. Föräldrapenningsperioden förlängs i enlighet med 10 § 3 mom., om flera adoptivbarn tagits samtidigt.

Helsingfors den 14 september 2007

Päivi Räsänen /kd
Erkki Virtanen /vänst

RESERVATION 2

Allmän motivering

När det gäller föräldrapenningsperioden för adoptivföräldrar avser regeringen med sin proposition att föräldrapenning alltid ska betalas för minst 200 vardagar. På så vis preciserar regeringen syftet med den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2007, att föra adoptivföräldrar närmare biologiska föräldrar i fråga om föräldradagpenningen och garantera adoptivföräldrars rätt till föräldrapenning under alla omständigheter.

Utskottet har i ett tidigare sammanhang (ShUB 45/2006 rd) framhållit att förmånerna för adoptivföräldrar bör fortsatt utvecklas. En adekvat familjepenningsperiod behövs för att adoptivbarnen ska få en trygg barndom och kunna slå rot i och knyta an till familjen och för att hela familjen ska kunna anpassa sig. Perioden bör lämpligen vara lika lång som för biologiska familjer.

Adoptivföräldrar bör ges möjlighet till familjepenning för 263 dagar räknat från adoptionen. Bara på det viset garanteras adoptivföräldrar och adoptivbarn samma villkor som biologiska föräldrar och barn.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande men 9 kap. 12 § med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

9 kap.

Föräldradagpenningar

12 §

Föräldrapenningsperiod för adoptivföräldrar

Med anledning av vården av ett adoptivbarn betalas till adoptivföräldern eller dennes make föräldrapenning eller partiell föräldrapenning för den tid vården av barnet fortgår tills 263 vardagar har förflutit från *det barnet kom till adoptivfamiljen eller från det resan för att hämta barnet från födelselandet inleddes*. Föräldrapenningsperioden förlängs i enlighet med 10 § 3 mom., om flera adoptivbarn tagits samtidigt.

Helsingfors den 14 september 2007

Anneli Kiljunen /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd

Marjaana Koskinen /sd
Satu Taiveaho /sd